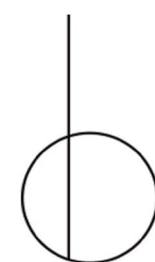

Infographic

Lokale weerbaarheid

Lessen uit de praktijk

Auteurs: drs. Jolijn Broekhuizen & dr. Roos de Wildt

bureaubroekhuizen

VERWEY Instituut
JONKER

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Weerbaarheid op de kaart

Bewustzijn en aandacht

Het is van belang dat bij gemeenten bewustzijn ontstaat over het belang van het versterken van de lokale weerbaarheid.

Zorg voor commitment bij bestuurders door kwetsbaarheden in gemeentelijke processen te belichten.

Gebruik hiervoor een actuele situatie (bijvoorbeeld een incident) of breng kwetsbaarheden middels een onderzoek of quick scan in beeld.

Maak de gehele gemeentelijke organisatie bewust door periodiek en ludiek aandacht aan het thema te besteden.

Denk aan het organiseren van een weerbaarheidsfestival, bewustzijnssessies of het versturen van een nep phishing e-mail.

Weerbare domeinen

Veiligheid medewerkers (Veilige Publieke Taak)

College, raad en ambtenaren kunnen te maken krijgen met agressief en intimiderend gedrag van burgers. De veiligheid van hun werksituatie kan verbeteren door de volgende acties:

Preventieve (fysieke) maatregelen nemen.

Stellen en internaliseren van een gezamenlijke norm over geaccepteerd gedrag van burgers.

Periodiek trainen van medewerkers – van alle afdelingen.

Bevorderen van het melden, registreren van en aangifte doen over incidenten.

Reageren naar de dader en zorgen voor een goede nazorg aan slachtoffers.

Weerbare domeinen

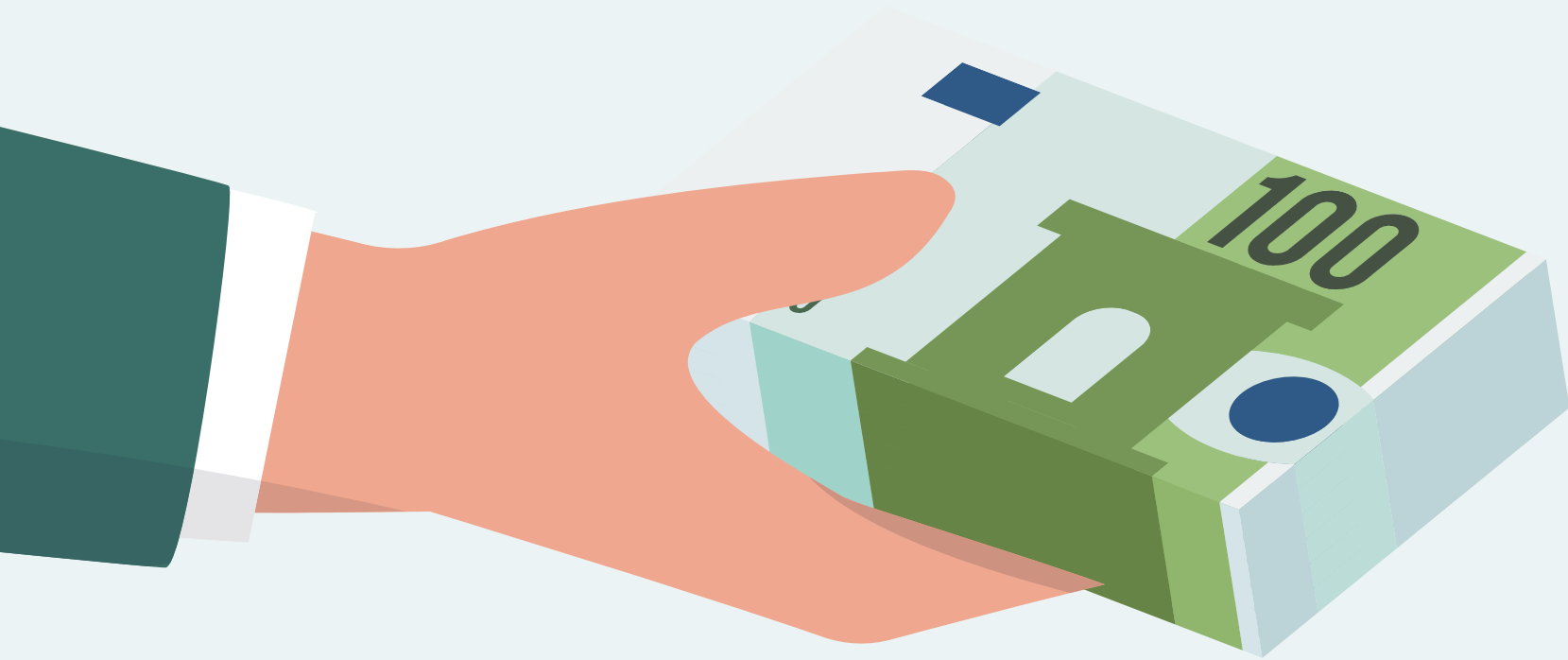
Integriteit

Integriteit van ambtenaren, raad en college betreft één van de basisvoorwaarden voor lokale weerbaarheid. We formuleren de volgende handelingsperspectieven:

Ga cliëntelisme tegen. Zoek medestanders – intern of extern – als de ons-kent-ons cultuur niet als een probleem wordt gezien. Voer een risicoanalyse uit. Zet in op het bespreekbaar maken van cliëntelisme.

Maak gebruik van bestuurlijk instrumentarium, zoals de Wet-Bibob, om ervoor te zorgen dat de gemeente alleen subsidies en vergunning verstrekt aan integere partijen én om te voorkomen dat de gemeente met niet-integere private partijen een overeenkomst aangaat.

Stimuleer partijen om kandidaatsraadsleden te toetsen of screenen op integriteit.

Weerbare domeinen

Informatiepositie

Een weerbare gemeente heeft een goede informatiepositie en gaat op een goede manier met deze positie om. Het gaat om:

AVG-proof werken. Informatiedeling die doelmatig, subsidiair en proportioneel is. En die bij kennisdeling tussen de gemeente en externe partners in een convenant beschreven is.

Door verschillende informatiebronnen – zoals meerdere basisregistraties en informatie ‘van de straat’ – aan elkaar te koppelen ontstaan er zogenaamde ‘big data’. Dit kan zorgen voor inzichten waarmee de weerbaarheid van de gemeente vergroot kan worden.

Het is van belang zorgvuldig om te gaan met gevoelige en vertrouwelijke informatie om zowel onbewust als bewust lekken van deze informatie tegen te gaan.

Weerbare domeinen

Inzet bestuurlijk instrumentarium

De overheid kan meer weerbaar worden door het inzetten van bestuurlijk instrumentarium. Te denken valt aan:

Algemene wet bestuursrecht, zoals een bestuurlijke boete of het intrekken van een beschikking.

Sluiting en onteigening, zoals de inzet van de Wet Victoria (artikel 174a) of de Onteigeningswet (artikel 77).

Overige bevoegdheden burgemeester, zoals artikel 172 lid 3 van de Gemeentewet: lichte bevelsbevoegdheid.

Overige mogelijkheden, zoals de Wet Bibob of de Voetbalwet (artikel 172a Gemeentewet).

**DRUGSPAND
GESLOTEN**

Weerbare domeinen

Digitale weerbaarheid

De digitale weerbaarheid van gemeenten kan versterkt worden door:

Het voorkomen van 'hacks' op systemen, zoals DDOS aanvallen, door te werken met firewalls, te werken in 'de Cloud' of een Pen-test uit te laten voeren.

Het bewust maken van medewerkers, startende bij het inwerkprogramma en vervolgens periodiek. Het gebruik van tools voor veilig(er) e-mailen en double factor authentication.

Het tegengaan van en omgaan met fakenieuws, zoals het inzetten van een desinformatie-game om te laten zien hoe makkelijk je online te manipuleren bent.

Weerbaarheid op de kaart houden

Na het op de kaart zetten van het thema weerbaarheid en het versterken van verschillende subdomeinen is het van belang aandacht voor weerbaarheid te behouden. Dit kan door:

Een programmatische aanpak te ontwikkelen, waarbij om de zoveel tijd een activiteit op het gebied van weerbaarheid ondernomen wordt.

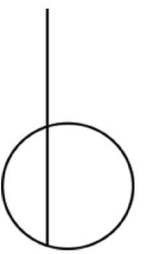
Weerbaarheid als gemeentebreed thema – in samenhang – op te pakken.

Deelname aan een leerkring voor kennisuitwisseling met andere gemeenten en continue alertheid.

Meer informatie?
Lees het volledige rapport

bureaubroekhuizen

VERWEY Instituut
JONKER

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties